

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96520)

et nulli ipsi dicte instancie cucurrisse, donec litigatu
rent sup illo articulo, an dicta do. Balaca admittenda
sit ppetis eius noie, q declaratio trasit in re iu-
diciali ppetis accedat, tga in dubio iudicadu est p
dicta, vt lense Bal.in l. pperadu in prin. C. de iudi.
C. de Caltr. & Ale. in l. j. si quis caut. Feli. in c. signi-
ficati de testib. Dec. in c. vt debi⁹ de appella. in vij.
C. de prior. in i. no. cod. titu. Ex qbus oibus plu-
res do. iudicis, q sup pdictis in pnti ca iudica-
re et fore, & esse in pterendo sententia sua diffini-
unt ea, q supra conclusa fuerunt. Laus Deo.

SUMMARIUM.

Voluntas captatoria fauore pie cause, & dotis valet, re-
tinetur tamen fecus.
Voluntas non valet legatum dotis.
De declaratione alicuius quando & quomodo ex disposi-
tione testatoris standum sit.
Testator post mortem vnus ad alios trasit, qm expresse sibi,
qbus, cuiusq; fuit reueruatus, & stipulatus, & post mor-
tem dicitur in psona alterius nouus usufructus, & nu. 23.
Quid uolens p non ipsos acquirimus, pbi et nobis acquiri p li-
beru iuri nostro non subiecta, si tale quid est, vt possidea-
re possit. Quod procedit vel cummando, vel sine sequuta
transmissione nu. 7. & 15. Item mediante actu naturali,
vel pbi, ut est mediante traditione, vel quasi. nu. 10. & 21.
Voluntas non modo p nos ipsos, sed etia per libera psona,
ut nra subiecta acquiri potest, & quomodo num. 10.
1. bonum ad unumquemq; obseruanda, nisi indispensum salutis
temporis, & contra bonos mores, & vi, metus, sine pssita.
2. Voluntas alteri facta agi non potest, nisi sit iurata; Et qua-
ritur sup nu. 13.
3. In stipulatione facta alteri quid operetur.
4. Voluntas, & actio psonalis mediate simpliciter stipula-
tione psona iuri nostro no subiecta acquiri no pssit, secus
indirecta, quasi naturali, & quasi traditione, & nu. 21.
5. Quia uerba promissa in psona stipulantis cocepta
sunt, & uerba ex quibus impersonaliter placet, valet.
6. Quia uerba per liberam personam iuri nostro non subiecta
sunt, data, sequuta ratificatione.
7. Voluntas quando fieri debebat.
8. Voluntas, & declaratio alicuius arbitrio commissa debet
iuri arbitrium boni viri constitui, & declarari.
9. Voluntas boni viri debet secundum iuris stipulationem regulari.
10. Voluntas reueruatio usufructus alteri data non censetur secun-
dum dispositionem, & boni viri arbitrium data: & maxi-
me, si ad matrem, in cuius arbitrium dos filie fuisset a marito
data, usufructus secundo marito reueruatus esset.
11. Voluntas & facultatis alicui coefferis vires, & fines illoru
ut debet pprari, neq; a maioritate rationis, aut ex mente
concreta in illis rellere arguitur.
12. Voluntas, q quibus mod. usufructu amitt. declaratur.
13. Voluntas reueruata sibi, & post mortem suam Titio, diuersis usuf-
ructibus, & diuersa naturales possessiones censetur, & post mor-
tem psona remedia Titius ad usufructu reueruatu agat.
14. Voluntas, que ex dispositione iuris ipso iure acquiritur, agi
non pssit, sed pssit adipsi, & non recuperanda.
15. Voluntas, que ex dispositione iuris ipso iure acquiritur, agi
non pssit, sed pssit adipsi, & non recuperanda.
16. Voluntas, que ex dispositione iuris ipso iure acquiritur, agi
non pssit, sed pssit adipsi, & non recuperanda.

EPITOME.

TESTATORE disponente, filiam de bonis ip-
sorum dotari debere, put per illius vxore de-
betur, q vxor filie, cuiusq; futuro marito dotē pti-
cipat, cu reueruatio usufructus dimidia bonoru
pote assignatoru sibi, & post illius mortē suo secu-
do marito, alieu usufructu salte quo ad secundum
maritū reueruare non poterit; quatenus reueruatio
hanc ualde facta fuit, q ex stipulatione inter ipsam

vxore, filia, maritūq; filia in contractu dicti & dotis co-
stitutionis, & usufructus reueruatiois hincinde et cu
iuramento facta de obseruando oia, & singula, marito
secundo runc a dicto contractu absenti nulla obliga-
tio, aut actio ad illum usufructum consequendum
acquisita fuerit; Et quomodo, & quando usufructus
alteri per aliam liberam personam iuri suo non sub-
iectam possit acquiri, & quando non, hic plenē agit.

CONSILIVM LXI.

DVO sunt in pntiarū discutienda, super qui-
bus quā breuissimē potero meam sententiam &
dicere, & cōprobare enitar: Primū est, utrū
usufructus p dñam luliā post eius mortem
do. Leoni marito suo reueruatus ipsi dom. Leoni de-
beatur, ex quo alia oritur questio, posito usufructu
deberi, Nam occasione illius dominus Leo possit a-
uersus Claudiu, & dominā Ludouicā cōiuges posses-
sorio restituenda agere. ¶ Quoad primū, Vilo testō
Ioan. Bapt. de pfortis olim mariti dicti d. luliā, necnō
instrumento, in quo do. lulia dotē pstituit dictē dom.
Ludouicā, & eidē, seu Claudio eius futuro marito il-
lius noie quā dā bona mobilia p dote assignauit, & in
quo do. lulia sibi, & post eius mortē domino Leoni
eius secūdo marito usufructu reueruauit, videt cō-
cludendū, q post mortē dictē do. luliā usufructus di-
midie dotis, seu bonoru dicto Claudio nomine dotis
do. Ludouicā datorū, & assignatorū debeatur d. Leo-
ni, & ad eum de iure pertineat; quoniā ex quo Ioan-
nes Baptista testator voluit dictā do. Ludouicā eius fi-
liā dotari debere de bonis dicti testatoris, prout de-
clarabitur, & declaratū fuerit p do. luliā eius vxorē,
videtur ex hoc data libera facultas ipsi do. lulię dotā-
di d. Ludouicā de bonis testatoris in illa quantitate,
quā sibi videretur, & eo modo, quo sibi placeret, arg.
l. theopompus, vbi casus, & ibi Bar. ff. de dot. prelegat.
¶ quāuis enim regulariter vltima volūtas captato-
ria, hoc est, quæ in secretū alterius volūtatē cōfertur,
sit omnino inualida l. captatoria ff. de lega. 1. l. captato-
rias ff. de heredib. institut. valet tamē fauore pie cau-
sæ, vt in c. cū tibi de testamen. l. re fauore dotis, vt in d.
l. theopompus, qā t incertitudo legatū dotis nō vitiat,
vt l. cū post §. gener. ff. de iud. l. si filij, vbi optimus
tex. ff. de legat. 1. l. 3. & ibi glo. C. de dot. promiss. & ha-
betur p Alexan. in cōsil. 54. in 2. volum. & p Anto. de
Burr. in c. veniens l. 1. de testib. Bar. etiā in d. l. theopō-
pus inquit, q si testator dicit standū esse dicto, seu de-
clarationi alicuius de eo, qā ipse sibi dixerit, vel in iun-
xerit, tunc statur dicto illius cū iuramento, & nō aliter,
quoniā dictū eius est quodammodo testimoniū verū
tatis defuncti magis, quā iudiciū deponētis, nec re-
quiritur partis præsētia tēpore, quo fit declaratio,
quoniā psona huius testis est approbata à testatore,
cuius solius dispositioni etiā absente parte starec, at si
testator dicat standū esse dicto, seu declarationi alicui-
ius de eo, quod sibi videretur, prout factū fuit in casu
nostro, tūc iste nō censetur, vt testis, sed potius vt qui-
dam arbitrator assumptus à testatore, cuius solius dis-
positioni starec. Et in casu isto regulariter huiusmo-
di dispositio tanquā captatoria omnino nō valeret,
vt supra: Sed tamen fauore pie causæ, item fauore do-
tis valet, & ille, cuius declarationi commissā fuit vlti-
ma voluntas, & dispositio testatoris, potest declarare
absque iuramento, sicut arbitrator, vt in authen. de-
cernimus. C. de arbit. An autē requiratur partis præsē-
tia, Bart. cam requiri in d. l. theopompus, & in l. si
quis arbitrator ff. de verb. oblig. videretur velle. Contra
existimant doct. magis communiter in d. l. si quis ar-
bitrator, vt ibi Alex. Sozi. & alij. Ex prædictis igitur ur-
detur de iure dicendū, quod dicta d. lul. potuerit, ex
potestate

potestate ei data à testatore, q illius fidem, & personā approbavit, assignare, & taxare quantitatē dotis, put fecit, & bona illa, quæ pecunijs hæreditarijs emit, assignare, p dote cū reservatione vñsfructus eorū dimidia sibi, & post eius mortē suo secūdo marito. ¶ Secūdo q vñsfructus huiusmodi debeatur do. Leoni, p batur, nā licet vñsfructus finiatur morte vñsfructuarij, nec trāseat ad alios, vt ad hæredes, seu successores. §. finitur insti. de vñsfructu. l. corruptionē C. de vñsfructu. tamen si quis fuerit expressē stipulatus vñsfructū sibi, & hæredi suo, vel alij, cui de iure possit acquirere, tūc vñsfructus post eius mortē debetur hæredi, vel alij, cuius nomine fuit reseruat, & acquisitus, dicitur tñ nouus, & diuersus vñsfructus ab illo primo, qui fuerat acquisitus illi, qui eū fuerat stipulatus, arg. l. stipulatio ista §. si quis ita cū gl. ff. de verb. ob. Sed in casu nostro do. Iulia, quæ habuit potestatem declarandi dotē eo modo, quo voluit, eā declarauit, & cōstituit, assignando nōnulla bona immobilia cū reservatione vñsfructus dimidia illorū bonorū facta sibi, donec vixerit, & post eius mortē do. Leoni eius marito, ergo post mortē dictæ do. Iuliae vñsfructus illius dimidia tantā nouus ipsi do. Leoni debetur. ¶ Tertio, q per liberā personā nostro iuri nō subiectā nobis acquiri possunt illa, quæ nos nobis ipsis acquirere possumus, si talia sint, quæ possideantur, vel quasi, illa verò, quæ nō possunt possideri, vel quasi, nequeut nobis acquiri per liberā personā nostro iuri nō subiectā, ita concludit doc. cōmuniter in l. j. C. per quas pers. nob. acq. vt ibi habetur per Nicolaū de Mathe. Bal. Sali. & Pau. de Cast. per tex. in l. possessio. §. & si possessio ff. de acq. po. l. h. ff. quemad. ser. ami. & d. l. j. Sed q vñsfructus, q dicit esse ius quoddā incorporale insti. de reb. cor. & incor. l. j. ff. de vñsfr. p nos ipsos potest nobis acquiri, vt in §. sine testamēto insti. de vñsfr. l. vñsfructus. ff. de vñsfr. & si nō pōt possideri, saltē potest quasi possideri, quoniam iura incorporalia nō possidentur, sed quasi. l. seru. §. incorporales ff. de acq. re. dom. l. sequitur §. qui viā cū ibi nō ff. de vñsfr. ergo is per liberā personā nostro iuri nō subiectā nobis pōt acquiri, ita in terminis concludit, & exemplificat Sali. in d. l. j. C. per quas pers. nob. acq. qui inq. q seruitutes, & ius vñsfructus p liberā personā nobis possunt acquiri, quia per nosmetipsos nobis illa acquirimus, & q possunt quasi possideri, vt arg. text. in l. j. §. i. ff. de vñsfr. l. quoties ff. de seru. in fi. Quo fit, vt p do. Iuliam potuerit acquiri, & reseruari vñsfructus do. Leoni eius marito: hoc etiā clarē vñsfr. pbari per tex. in l. si mulieri ff. quib. mo. vñsfr. amit. circa si quē ad hoc pōderat Bal. in d. l. j. C. per quas pers. nob. acq. facit l. vñsfr. cū sequen. ff. quemadmo. serui. amit. Et q prædicta procedūt, qñ per liberā personā nostro iuri nō subiectā nobis acquireretur cum mādato, vt d. l. j. & in l. j. §. per procuratōrē, & in l. possessio §. possessio ff. de acq. poss. vel sine mandato per negotiorū gestorē, qui nomine nostro aliquid acquireret, quoniam tūc ita demum id nobis acquireretur, si sequuta ratificatio fuisset, l. cōmunis, & ibi gl. & lo. de Imol. & habetur in l. per eum ff. de acq. poss. Bar. in l. j. §. sed et si ff. de vi. & vi arma. l. si pupilli §. sed si ego ff. de nego. gest. cum simil. ¶ Vltimo animaduertendum est, q ex quo per do. Iuliam ex potestate sibi cōcessa assignata fuerūt bona immobilia, de quibus in instrumento dotis, Claudio acceptanti pro se, & p do. Ludouica eius futura vxore cū reservatione vñsfructus facta per dictam do. Iuliam pro se, & post eius mortē pro do. Leone eius marito, & ipse Claudius promisit, & iurauit omnia, & singula in dicto instrumēto obseruare, & illis nullo modo contrauenire, ex hoc videtur, quod ipse Claudius, ad quem spectat fructus dotis iuxta tex. in l. p oneribus

eū similibus C. d. iure dot. non possit denegare fructum domino Leoni, q sic faciendo veniat ad promissā, & iurata, quod minime potuit facere. ¶ Iuramenta ad vñgum sunt obseruanda, dum non vergant in indispēdū salutis æternæ, & contra bonos mores, nec vi, nec metu pñta de re iur. c. cū ptingat de iure iuran. athen. sacramento rum. C. si aduers. vendit. c. debitorē, cad. nōb. re iuran. l. si quis maior. C. de transactiōibus lib. & ideo potuit dominus Leo agere ptra Cui ad obseruantia iuramēti, & promissōri, q quoniam ex stipulatione alteri facta non potuit l. stipulatio ista §. alteri. ff. de verb. obliga. in hoc vbi fuit iuratum, vt est glo. in c. quoties cōt. col. j. quæst. vij. Bar. in l. si quis pro eo in vñsfr. ff. de fideiuss. Ant. & Imol. in d. c. cum cōtra d. c. si cautio d. si. insti. & Ale. plenē in d. §. salu. col. ¶ Sed his omnibus nō aduertantibus, videtur esse d. iure, q domino Leoni vñsfructus nō datur, ad quod dicendū moueor in primis pñta q do. Leo vult agere ad vñsfructum non tñtū, & stipulatio p eum facta, sed ex pñta d. stipulatione facta p do. Iuliam, cui Claudius promissio, & singula pprehensa in instrumēto dotis uare, & adimplere, & illis nullo modo ptrauere cetera, cum iuramento. & c. cōsequenter agere ex obligatione, & actione sibi acquirat p nā Iuliam, quare vidēdū est, an ex reservatione ius dū facta per dominā Iuliam ipsi domino Leoni stipulatione, seu obligatione, & actione acquiri sam potuerit domino Leoni acquiri, usq. ad cludē quod nō, q quoniam p liberam personā nostro iuri nō subiectā mediante actu naturali, vel quasi, hoc est, mediātē traditione, vel quasi, acquiri possunt ea, q p nosmetipsos nobis acquirunt, si sint talia, quæ possint possideri, vel quasi, vero, q nō possunt possideri vel quasi, vt obligatiōes, & actiones personales, q tradi, vel quasi traduntur, sunt, & consequenter nec possideri, vel quasi, nec nos nostro iuri nō subiectas nobis acquirunt. Has regulas ponunt doc. cōmuniter post do. de Mathe. & Bar. videlicet Bald. Salicet. & Paul. in l. j. C. p quas pers. nob. acq. Et ideo dominus possessio, ieruitutes, vñsfructus, & similia, q possideri, vel quasi, itē tradi, vel quasi, p personā nostro iuri nō subiectas possunt mediātē actu naturali, vel quasi, hoc est mediātē traditione, vel quasi, si nobis acquiri. d. l. j. possessio. §. & si possessio acquir. poss. l. cōmunis in fin. cum ibi not. l. per. & ibi Imol. eo. tit. & declarat Salicet. in d. l. j. obligatiōis autem, & actiones personales, q non possunt possideri, vel quasi, nec tradi, vel quasi, mediātē traditione, seu pñtione nobis acquiri nō possunt, vt dictos doc. Sed in casu, de quo agit, nō interueniunt actus naturali vel quasi ad effectū, vt vñsfructus acquireret do. Leoni, sed solum stipulatio, & pñsio, vt patet ex tenore instrumēti dotis, in quo mina Iulia pñtuit dotes cū reservatione vñsfructus sibi facta, & post eius mortē domino Leoni cōstituit cum stipulatione hinc inde facta de obseruando omnia, & singula scripta, & contenta in dicto instrumēto, q ex qua stipulatione orit obligatio pñtionalis p illo vñsfructu pñtuitō, & pñtuitō pñtionalis p illo stipulatio insti. de vñsfr. l. lib. ergo per huiusmodi promissionem, & stipulationem obligacionem, nec actionem personalem acquiri nō potuit do. Iulia acquirere do. Leone cōstituit fructū pñtuitō, q quoniam per liberā personā nostro iuri nō subiectā nō pōt nobis acquiri obligatiōem pñtionalis ad vñsfr. sed solum per nos, & p

[illegible]

fuerūt collata, ac etiā quia verba impersonaliter, placita in dubio debent intelligi collata in personā stipulantis, vt colligitur ex nota, per Bart. in d. §. si stipuler in 4. casu, & faciūt etiā nota, p. Bal. in d. l. j. C. p. quas personis acquirit. Sed in casu nostro nō video, q. ipse do. Leo possit agere ex stipulatione facta per dominā Iuliam, & ex promissione facta per Claudium, quoniā nec verba promissua, nec executiva stipulationis fuerunt collata in personā ipsius, sed solum do. Iulie, in cuius personā fuerunt prolata verba promissua, & verba executiva, posito, q. illa fuissent impersonaliter prolata per predicta: Nā Claudius promisit do. Iulie per stipulationē omnia, & singula cōtenta, & descripta in instrumento dotis obscurare, & adimplere &c. ergo ipsi do. Iulie tantū ex stipulatione potuit acquiri obligatio, & actio, & nō do. Leoni. Quis igitur est, qui ex huiusmodi stipulatione, & promissione possit agere ad effectū, vt vsusfructus solueret do. Leoni? sola do. Iulia, qui fuit promissum, & hæres ipsius ageret: here desilius nec agūt, nec agere intendūt cōtra Claudii, & do. Ludouicā eius cōiugē, immō remiserūt, & cesserunt omnia iura, quæ habebāt cōtra ipsos Claudii, & do. Ludouici ipsi Claudio, & voluerūt eos habere bona immobilia aliis ipsis assignata per do. Iuliā nomine dotis, absq. eo, q. tenerentur soluere aliquā partē vsusfructus dicto do. Leoni, ergo ad aliquē vsusfructū ipsi do. Leoni præstandū non tenentur. ¶ Preterea & tertio, cum ipsi do. Leoni solū possit dici acquisitum ius vsusfructus ex stipulatione facta per do. Iuliā eius vxorē, vt supra dictū est, & non aliter, sequitur, q. ipsi absenti non potuit istud ius acquiri, nisi iuxta eius ratificatione, ¶ quia illis casibus, quibus p. liberā personā nostro iuri nō subiectā, vt per vxorē, nobis acquiriti potest absq. mandato, & sic tanquam per negotiorum gestorem ita demum acquiritur, si sequuta fuerit ratificatio, & non aliter, vt l. cōmunis in f. cū ibi not. & per imo. in l. per eū ff. de acqui. posses. & etiā per doct. in d. l. j. C. per quas poss. nob. acquirit. l. i. pupilli. §. i. ego ff. de neg. gest. Alex. in l. si mihi, & titio ff. de verb. ob. Bar. in l. quod meo in prin. in 2. col. ff. de acqui. poss. fundus ille ff. de contrahen. empt. Salic. in l. patrius C. cōmū. vtriusq. iudi. Bal. in l. cū nemo C. de acqui. poss. & in l. multū interest C. si quis alte. vel sibi, & Bar. in l. si mihi in 1. col. ff. de dona. cū infinitis similib. ¶ Et ratificatio debet fieri re integra, & ante, quam actus fuerit reuocatus per illū, qui eū fecit. Bar. in l. i. vxor §. si quis vxorē ff. de adult. Anton. de Butr. in c. accedēs de preb. & Bal. in l. fin. C. ad macedon. l. bonorū ff. rem ratā hab. & faciūt, quæ habetur per Paul. de Castr. per illū text. in l. dispētorē ff. de solut. l. ratū eod. tit. & l. quo enim §. Iulianus ff. rem ratā hab. Sed in casu nostro nō apparet de ali qua ratificatione do. Leonis, & si de aliqua appareat, prius hæredes do. Iulie in cōtractu quodā transactio nis assignauerūt dicta bona immobilia aliās assignata per do. Iuliam ipsi Claudio, & do. Ludouicæ, & cesserunt ipsis omnia iura, quæ habebāt in dictis bonis, vt illa pleno iure spectaret ad dictos Claudii, & do. Ludouicā absq. eo, q. tenerētur dare aliquē vsusfructū, vt in dicto instrumentū cōiunctur, ergo ipsi do. Leoni ex post facto nō potuit acquiri aliquid ius vsusfructus ex sua ratificatione, si quā fecit, quoniā nō dicitur facta re integra, & debito tēpore. ¶ Quarto consi dero, ¶ quod do. Iulia, cui data fuit potestas a testatore declarandi dotē, do. Ludouicæ, debuit declarare secundum arbitriū boni viri, quia talis censetur sibi cōcessa potestas a testatore, arg. d. l. theopompus ff. de dot. præleg. & ibi habetur in l. filie ff. de lega. 3. l. cum poss. §. gener ff. de iure dotium, & l. 3. C. eodē titu. & 18
similibus. Et ¶ arbitrium boni viri regulatur, & re

gulari debet secundum iuris dispositionem, arg. l. cōtinuus §. cum ita. ff. de verbo. oblig. l. societatē §. arbitrio cum l. sequen. ff. pro soc. & ibi Bar. & idē Bar. in l. si sic ff. de legat. 1. & in extranag. ad reprimēdū in verb. videbitur, & Alex. in conf. 3. in 2. vol. cū simi. Sed quāuis domina Iulia dicatur declarasse secundum arbitriū boni viri respectu quantitatis dotis, & fortē etiā respectu vñsfructū sibi metē reseruati, donec ipsa viuaret, quia sibi ipsi potuit illum vñsfructū acquirere, & stipulari, itē quia hoc nō videbatur alienū a mētē testatoris, immo ipsius voluntati conuenire, qui voluit dominā Iuliam eius vxorem debere habere vñsfructum omnium bonorum suorum, donec viueret, etiā in casu, quo transiret ad secunda vota, tamen talis declaratio nō dicitur facta arbitrio boni viri respectu reservationis vñsfructū ipsi domino Leoni factae; quoniam
 19 §. secundum boni viri arbitriū, & iuris, ac eius æquitatis dispositionē dos datur maximē filiabus, vt ea seruiat oneribus matrimonij, & vt fructus dotiū acquirant, & debeantur maritis, vt possint substinere onera matrimonij. l. vbi adhuc, l. pro oneribus C. de iud. & c. salubriter extra de vsur. cum ibi not. Ergo Ioann. Baptista testator, qui voluit filiā suā debere dotari, put declararetur, & declaratū foret per dominā Iuliam, absq; dubio videtur voluisse ipsā dominā Iuliam debere declarare secūdū arbitriū boni viri, & cōsequenter taliter, quod ex dote declarata, & cōstituta ipsa filia, videlicet domina Ludouica unā cū eius marito, & filijs possent se alere, & onera matrimonij substinere, vnde cū domina Iulia aliter declarauerit, videlicet, quod vñsfructus dimidiū dotis spectaret ad dominum Leonē eius secundū maritum, dicitur fecisse vltra id, quod sibi fuit a testatore commissum, & ideo hęc declaratio respectu vñsfructus reseruati domino Leoni tanquā facta abique potestate, & commissio ne testatoris, & cōtra illi mētē nō valuit, vt i. d. l. theopompus. ¶ Præterea nō est verisimile Ioannē Baptista testatorem aliquo pacto ne in genere, nec in specie voluisse, nec cōsiderasse, quod domina Iulia deberet declarare vñsfructū pro parte dictæ dotis debere spectare ad ipsum dominū Leonē secundū virū, quem præsumitur testator odio habere, vt habetur in l. 1. & in l. foemina C. de secund. nupt. & in authen. de restit. & ea, quæ par. in §. si. c. pe. & si. cum ibi no. p. doct. extra de secū. nup. ergo talis declaratio respectu vñsfructus reseruati do. Leoni non valuit tanquā facta absq; potestate concessa, & vltra facultatem datam a testatore, & tanquā cōtra mentem, & volūtatē testatoris, cuius mens, & voluntas etiam tacita, & quæ ex coniecturis colligi potest, est attendenda, & obseruanda licet imperator. ff. de leg. 1. l. nō aliter. ff. de leg. 3. l. si cōditionibus primū locū. ff. de cōd. & demon. Posito ergo, quod dicta declaratio valuerit respectu vñsfructus, quē sibi reseruati do. Iulia, tamē respectu vñsfructus reseruati do. Leoni, qui vñsfructus dicitur alius, & nouus, atq; diuersus ab vñsfructu seruatō ipsi do. Iulia, arg. tex. i. stipulatio ista §. si quis ita ff. de verbo. oblig. nō dicit valuisse, nec facta est secūdū mētē testatoris, sed cōtra: ille enim vñsfructus reseruatus do. Leoni nō potuit acquiri do. Iulia, tū quā noluit, ar. l. multū interest C. si quis alter. vel sibi, c. cū super abbatiā de rescript. tum quia diceretur acquiri do. Iulie eo rēpore, quo in psona ipsius deberet finiri, videlicet post mortem, quod non est dicendum, ergo non valuit talis reservatio, arg. l. vñsfructū. ff. de vñsfr. lega. l. Titio cū moreretur ff. de vñsfr. cum ibi not. Item non potuit etiā acquiri do. Leoni per ea, quæ supra dixi, quæ aliter nō reperio. Præterea do. Iulia habuit ius declarandi solū ex potestate sibi a testatore pcessa, vt patet ex tenore resti, & arg. d. l. theopompus cū ibi not. ergo quā-

ten⁹ se extendit facultas a testatore concessa, extendere potest, & debet potestas do. Iulia, arg. dilecta d. rescript. l. diligēter ff. mād. sed a testatore Iulia solū reperitur data facultas declarandi dotis eius quantitātē, & nō reseruandi vñsfructum, nec pro parte alicui putā sibi, vel alij, ergo sequens ipsa nō potuit aliquē vñsfructum reseruare a mētē do. Leoni iuris præsuppositione inuolū ipsi testatori
 20 §. quoniam fines mandati, & vires potestatis nō debent præteriri, & in mādatis, & facultatibus alicui cōmissis non procedit argumentum sumptum a maiori ad minorem potest argui ex tacita mētē disponētis, vt in causa sacerdotali, & c. quāuis cum ibi no. de pceptis. ¶ Superest modo, vt adducitis in contrarium respondetur, quibus licet ex præmissis satis possit argui spōsio, tū, vt magis veritas elucet, vnicuique tim in specie respondēdo. Non obstat itaq; mād. quod ex potestate pcessa a testatore do. Iulia pcessa reseruare vñsfructū, ar. d. l. theopompus pcessa huic fundamētō fuit satis resposum negatū pti, & dicendo, vt supra latē dictū fuit. ¶ Non secundū, q. per liberam personam nostro iuri nō subiectam, vt per vxorem pōt nobis acquiri fructus, & omne id, qd potest possideri, vel quod Bal. Sali. Paulus de Cast. & alij in d. l. c. per quas nob. acquir. l. stipulatio ista §. si quis ita ff. de verbo. oblig. ex pōctis etiā apparet huic argumento respondēdo
 21 §. nā ita, quæ per nosmetipsos possimus nobis acquirere, & q. possunt possideri, vel quasi, & sic pōt traditi, vel quasi, per liberam personā cū nostra non subiectam, vt per vxorem nobis possunt acquiri mediante actu naturali, vel quasi, hoc est mediante traditione verba, vel quasi, vt declarat doct. pti in l. 1. & ibi Bar. C. per quas pers. nō acquir. vel mediante stipulatione, seu contractu, ex qua, seu quo contrahitur obligatio, & actio personalis, nobis nō potest acquiri liberā personam nostro iuri nō subiectam, aliter ex stipulatione, & contractu alterius personæ acquiri obligatio, nec actio psonalis, quoniam stipulationes & actiones psonales nō possunt possideri, vel quasi, vt colligitur ex ijs, q. habetur in d. l. c. per quas nobis acquir. & latē dixi supra de reservatione non in iusto. Item vñsfructum quis sibi, & hanc illi expressam mentionem faciendo de herede pti traditionem pōt acquirere, hoc est obligatio, & actio ad pedēdum vñsfructum constituit, d. l. stipulatio ista §. si quis ita, sed nō alteri personæ. ¶ Non obstat itaq; l. si mulieri ff. quibus modis vñsfruct. amitt. quia pmiis ille debet intelligi, q. per vxorem marito acquirere vñsfructus mediante actu naturali, seu quasi hoc est mediante vñs vxoris, & patientia domini, quod habet loco traditionis, ar. l. iij. §. ff. de vñsfr. l. quæ nes in fin. ff. de seruit. & ita illum tex. intelligat doct. Bal. & Salice. in d. l. c. per quas pers. nob. acquir. sed mediante stipulatione, & sic mediante obligatione, & actione personalis vñsfructus per vxorem marito, & cōtra acquiri non potest, nec per liberam personam nostro iuri non subiectam acquiri potest, vt habetur in d. l. 1. & probatur in l. mulieri rest. C. si quis alter. vel sibi, & in l. p. quas pers. nō obli. acqui. in prin. In casu autem nostro do. Leoni d. test. d. l. si mulieri loqui non quoad acquirēdū, sed quod conferuandū, & retinendū vñsfructum, sed quod conferuandū, & retinendū vñsfructum constituit, qui conferuatur, & retinetur nobis per vxorem & per familiares, & amicos nostros, sed de nobis nō acquiri, nisi, vt supra dictū fuit, & c.

[illegible]

piscēda, non pōt parere possessorium recuperandā, & i. h. c. quorū bon. Bal. in aurf. defuncto. C. ad terul. & l. i. h. p. per Alex. in l. in suis, de lib. & post. & faciunt not. per Bal. in citē cū quis de restit. spolia. & in rub. extra de cau. pos. & pprie. nā extrema possessorij adipiscēda sunt, vt quis nunquā fuerit in possessione, & extrema possessorij recuperandā sūt, ut agēs fuerit semel i vera possessione, & ab illa ceciderit, itē quod reus sit in possessione, ut iuribus supra alleg. Sed dñs Leo nūquā habuit possessionē verā naturālē, quā solā potuit habere rōne vfusfructus d. l. naturaliter in prin. Nec habuit aliquā fictā, & ciuilis mā possessionē nō in ipsū cōtinuatā post mortē dictā do. Iulix, igit, ipsi nullo mō pōt cōpetere possessorij restitucōdā, sed si qd pōt cōpetere, solū cōpetit possessorij adipiscēda, qd dñi illi, qui nunquā fuit in possessione, ut habetur in d. c. pastoralis, & in §. adipiscēda. Inft. de interdic. Et hęc satis clara funt, omnīs prorsus, dubitatione carere videntur. Laus Deo.

S U M M A R I U M.

- 1 *Casus impotentia in vulgari substitutione comprehendit etiam*
casum, in quo heres institutus testatori prædecessisset.
- 2 *Substitutio vulgari facta de liberis institutum potius ipsos in-*
stitutum, liberi post heredes institutos ordine successivo sunt vo-
cati, neque, possunt admitti, nisi institutus omnibus vel defun-
ctis, vel hereditibus non existentibus.
- 3 *Vulgari substitutio facta pluribus per verba pluralis numeri,*
indefinita, seu simpliciter prolata non habet locum, nisi conditio,
seu casus substitutionis vulgaris in omnibus hereditibus, secus si
per facta fuit, evenerit sed coheres ex iure accrescendi admittit.
- 4 *Liberi possunt solum in conditione, & non in dispositione non pos-*
sunt per fideicommissum aliquo modo gravari.
- 5 *Liberi possunt in cōdōne, illis et facta substitutio, cēfēti honorati.*
- 6 *Et maxime quando testator inter liberos plures substitutionum*
gradus fecit.
- 7 *Heredes instituti, & honorati in dubio præsumuntur gravati.*

EPITOME.

INSTITVTIS. fratribus hæredibus, & post ipsos eorū liberis, & liberorū liberis eque iū stirpes, & non in capita substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, si unus ex fratribus institutis, præcedat testatori, superstitibus liberis ipsius, & fratre alio cohærente infuero, solus frater cohærens ex vulgari admittitur, non autem liberi nisi cū ipso. Filios, seu liberos iu conditione positos etiam fuisse honoratos, & valde grauatos, hic probatur.

CONSILIVM LXII.

S V P E R testamento. M. D. Loyſia, i quo ipſa inſtituit ſibi haredes vniuerſales M. D. Franciſcum, & do. Petru de Forſta fratres, & conſanguineos ipſius collaterales & poſt ipſos eoru liberos, & liberoru liberos naturales, & legitimis quia lance, ſeu portione in ſtirpes, & non in capita vulgariter, pupillariter, & per fideicom. ſubſtituit per verbum illud directum inſtituit, quod ad fideicommiſſum trahitur, & obliquatur, eueniente caſu fideicommiſſaria ſubſtitutionis iuxta, q̄ hētur in l. verbis ciuilibus. ff. de vul. & pup. & in l. ſcæ tuola. ff. ad treb. factuq; teſto ante obitu do. Loyſia, teſtaticis obijt do. Franciſcus ſuperſtitibus liberis, ſuis deinde deceſſit do. L. oſyia ſuperſtitibus do. Petro, & filiis dicti do. Frāciſci, q̄rit an filij do. Frāciſci, ſimul cū do. Petro admittant ad hereditate an vero ſolū do. Petrū ſuccedat Dico b̄cludendo, q̄ ex quo filij do. Frāciſci i caſu iſto nequeſſe admitti, niſi ex vulgari ſubſtitōne, q̄ locū hēt i caſu, quo iſtitutus non lit vel n̄ poſſit eſſe heres, † q̄ casū iporētiā p̄p̄hēdit,

Q. 4 etiam